

N.Y.C. TIME - D.S.T.

זמן הדלקת נרות - 6:46

סוף זמני ק"ש - 9:27

10:03 -

סוף זמן תפלה - 11:04

דף היומי לש"ק: נזיר נ"ד

בס"ד, עש"ק פ' ויקהל-פקודי - פרשת החודש - שבת מברכים ניסן - שנת תשפ"ג לפ"ק

פרשיות ויקהל - פקודי

נפשנו, והיינו מרגישים את הדחיפות שבהחזרתו אלינו, לפחות כמו כר וכסת - מזמן ה' הקב"ה משיב לנו את ביהמ"ק.

וכעין דברים נמרצים אלו, כתב הרה"ק רבי יהושע מאוסטרובא (חמי של האדמו"ר הראשון מביאלא, בעל 'דברי בינה') בספרו תולדות אדם: יש להקשות, איך לקחו את המשכן למשכון, הלוא אמרה תורה "לא יחבול ריחיים ורכב כי נפש הוא חובל" (דברים כד:ו), שדבר שבו תלוי חיי הלוה וקיומו אסור למשכנו. והאם יש דבר יותר חיוני לעם ישראל מבניית ביהמ"ק, שבו תלוי חיותו של ישראל? ועל כל פנים אין זה פחות ממלבוש וכיסוי בלילה, שחייב המלוה להשיבו ללוה, כמאמר הכתוב (כב:כח) "אם חבול תחבול שלמת רעך עד בוא השמש תשיבנו לו", האם יש דבר יותר נחוץ לעם ישראל מאשר ביהמ"ק?

אלא, אמרה תורה (שם) "במה ישכב והי' כי יצעק אלי ושמעתי", כי הבעל חוב מרגיש שזה חסר לו, וזועק על כך. לכן חייבה התורה להחזירה ללוה עד בוא השמש, והשי"ת יושב ומחכה שישראל ירגיש גודל החסרון שחסר להם ביהמ"ק, ויזעוק מעומק נשמתם להקב"ה - ואז יחזיר את ביהמ"ק. ואפילו יהודי יחיד בגלות שזוכה להיות מיצר ודואג באמת על שנחסר לנו ביהמ"ק, וזועק לבו אל ה' על כך - מחזירים לו חלקו במקדש, והוא השראת השכינה!

"אלה פקודי המשכן משכן העדות" (לח:כא). ופירש"י: המשכן משכן - שתי פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו על עונותיהם של ישראל.

יש להבין, למה מזכירים בשעת שמחה עילאה של הקמת המשכן [עיין במדרש (ש"ר פר' נ"ב ד') שדרשו את הפסוק "ביום חתונתו וביום שמחת לבו" על היום שעמד המשכן] את החורבנות העתידים לבוא על בתי המקדש?

בס' טללי אורות בפ' ויגש (עמ' רט"ז) איתא: "ויפול על צוארי בנימין אחיו ויבך ובנימין בכה על צואריו" (בראשית מה:יד), פירש"י: על ב' מקדשות שעתידין להיות בחלקו של בנימין וסופו להחרב. ומקשה: וצריך ביאור, וכי עת כעת לככות על החורבן, ואף קודם שנבנה?

ומביא מהג"ר מרדכי פוגרומסקי זצ"ל: אלא אמרו חז"ל (לא ידוע מקומו): "ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים" (ישעי' כה:ח) - מהו "כל"? אלא לא רק דמעות של צער, אלא אף דמעות של גיל. ולכאורה אדרבה, הרי זמן השמחה תגדל אז כמאמר הכתוב "אז ימלא שחוק פיננו", ומדוע א"כ ימחה דמעות של אושר וגיל?

"והנשיאים הביאו וגו' ואת השמן למאור" (לה:כו-כח). ובתרגום יונתן: יתיבין ענני שמיא ואזלין לגן עדן ונסבין מתמן וכו' וית משחא דזיתא לאנהרותא.

בס' הר צבי עה"ת להגרצ"פ פראנק זצ"ל איתא: מפורסם תירוץ הג"ר חיים מבריסק זצ"ל על קושית הבית יוסף למה תיקנו חכמים שמונה ימים בחנוכה, הלוא כיון שנמצא שמן מוכן ליום אחד, א"כ לא הי' נס אלא שבעה ימים בלבד. ות"י הגר"ח דעל כרחך צריך לומר שלא הי' הנס בכמות - בתוספת שמן, משום ששמן כזה פסול למנורה, ד'שמן זית' בעינן, ולא 'שמן של נס'. אלא הנס הי' באיכות, שנעצם כח השמן ודלק שמונה ימים, אלא שככל לילה כלה חלק שמיני ממנו, ממילא הי' ביום הראשון אותו הנס ממש כבשאר הימים. ותמה ע"ז הגרש"י זיין, דהלוא ממה שכתוב בתרגום יונתן הנ"ל שעננים הביאו מגן עדן שמן זית למנורה, מוכח שגם שמן של נס כשר למנורה.

ונראה דהנה איתא במדרש (ב"ר פר' ח' י"א) עה"פ "ותבוא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה" (בראשית ח:יא) - מהיכן הביאה אותו? רבי בירי אמר, נפתחו לה שערי גן עדן והביאה אותו. ועפ"ז י"ל דשאני שמן הזית שהביאו העננים מגן עדן, שהי' שמן טבעי מעץ זית שהובא בדרך נס מעצי הזית הצומחים בגן עדן, לכן הוא כשר למנורה. משא"כ שמן זית שנתהוה ע"י מעשה נסים לגמרי, ולא נוצר כלל מזית טבעי, ודאי פסול למנורה, וכדברי הגר"ח זצ"ל.

[בהערה שם איתא: אך עדיין צ"ע, איך נתהוה שמן מעצי הזית שבגן עדן, והא קיי"ל דשמן למנורה בעי כתישה (עיין מנחות פו:). ואולי מלאכי השרת כותשין הזיתים בגן עדן].

"אלה פקודי המשכן משכן העדות" (לח:כא). ופירש"י: "המשכן משכן" - ב' פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו על עונותיהן של ישראל.

בספר ושלל לא יחסר (עמ' תכ"ו) איתא: שמע הרה"צ רבי עמרם בלויא מפיו של הג"ר יוסף חיים זוננפעלד, רבה של היהדות החרדית בארץ ישראל, שהקשה: הלוא אמרו בירושלמי שהקב"ה מקיים את כל התורה, והלוא בתורה נאמר "לא תשכב בעבוטו. השב תשיב לו את העבוט כבוא השמש" (דברים כד:יב-יג), וא"כ חפץ הנחוץ לבעל המשכון יש להשיבו לו באותו יום. וכי יש לו דבר יותר נחוץ לעם ישראל מאשר ביהמ"ק? למה לא השיב לנו הקב"ה את המשכון באותו יום, כשם שיש להשיב כר וכסת, שהם כסות לילה, כבוא השמש?

הגרי"ח זוננפעלד השיב: אם אמנם הי' ביהמ"ק נחשב בעינינו כ'חיות

אלא מקורן של דמעות בעת שמחה אינן מצד השמחה המתפרצת, אלא מצד סופה שתגמר, ומצטערין על זה, כי כעת שרואים וחשים את השמחה רואים גם את הגבלתה וסופה, ומזה הבכיה. ברגע הראשון השמחה עצומה וגדולה מרגע שאח"כ, ובעת שיא תוקף השמחה מרגיש יותר הצער של סילוקה. ולכן לעתיד לבוא או תתבלטנה הדמעות אף של שמחה, מפני שהשמחה תהי' קבועה ותמידית.

וזה ענין הבכיה שבכו יוסף ובנימין, שאף ששמחו מעצם השגתם וזכיייתם שיבנה ביהמ"ק בחלקם, אבל ראו ג"כ שאין זה בקביעות וסופן להחרב, ועל דא בכו, שאין שמחתם שלימה, עכ"ל.

ע"פ הנ"ל מבואר שכיון שאין שמחה שלימה בעוה"ז, לכן נרמזו חורבן בתי המקדש בשעת הקמת המשכן.

ושמא יש לומר שכדי להגיש ענין זה יותר, לכן מתו נדב ואביהוא בשמיני למילואים.

בענין ברכת הנר בהבדלה אם היא ברכת ההנאה או ברכת השבח

בריש פ' ויקהל הוזהרנו: "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (לה:ג).

ובגמ' (שבת ע.) מובא: תניא, הבערה ללאו יצאת, דברי רבי יוסי.

ובהגדה של פסח יקרא דאורייתא (עמ' פ"ח) איתא: ויש להבין - מה נשתנה אליבא דר' יוסי הבערה מיתר אבות מלאכות שעל כולן חייבים סקילה, ואילו על הבערה רק מלקות [ובאמת יש להקשות על דעת הרבנן דס"ל דהבערה לחלק יצאת - ללמדנו שחייבים על כל מלאכה ומלאכה בפני עצמה, למה הדגישה התורה דוקא מלאכת הבערה?] הרי הבערה היא מלאכה מאד עוצמתית, אולי יותר מכל הל"ט מלאכות, שהרי בהבערה אחת אפשר לשרוף עיירות שלימות וערות עצומים, וההבערה מניעה את המטוסים את המכונות ואת הרכבות. ומטו לה בשם האמרי אמת דרבי יוסי ס"ל דרק מלאכות שהקב"ה עשה אותן בששת ימי המעשה ושבת מהן בשבת, רק על אותן מלאכות חייבים סקילה כיון שרק השביתה מאותן מלאכות היא זכרון למעשה בראשית שבהם ברא הקב"ה את העולם, אבל מלאכה שלא נעשתה ע"י הקב"ה בששת ימי המעשה וממנה לא שבת הקב"ה בשבת, על מלאכה כזאת לא חייבים מיתה, והיא רק לאו. [ולפי הרבנן דס"ל הבערה לחלק יצאת ה' מקום לחשוב שאם עשה הבערה לבד שלא יתחייב, משום שאש לא נבראת עד לאחר שבת].

ועיין בטור (או"ח ריש סי' רח"צ) שכותב: ומברך על הנר בורא מאורי האש אם יש לו, ואינו צריך לחזור אחריו, שאין מברכין עליו, אלא לזכר שנברא האור במוצאי שבת.

וכתב הב"ח: הכי איתא בפרק מקום שנהגו (פסחים נד.) דבמוצאי שבת נתן הקב"ה דיעה באדם הראשון מעין דוגמא שלמעלה והביא שתי אבנים וטחן זו בזו ויצא מהן האור. ופירש"י: וטחן - טח והכה ושפסף זו בזו. ובירושלמי פרק אלה דברים (ה"ה) ובבראשית רבה (פי"א סי' ב') אמרו: כיון שיצאת שבת התחיל ממשמש החושך ובא. נתיירא אדם הראשון ואמר, אולי הוא שכתב בו "הוא יושפך ראש" (בראשית ג:טו), שמא בא לנשכני. באותה שעה זימן לו הקב"ה שני רעפים והקישן זה לזה ויצא מהן אור ויברך עליה בורא מאורי האש, לפיכך מברכין על האש במוצאי שבתות שהיא תחילת ברייתה. ובפרק אלו דברים (ברכות

נג:): על הא דתנן: אין מברכים על הנר עד שיאורו לאורו, איתא: א"ר יהודה אמר רב, לאו יאותו ממש, אלא כל שעומד אפילו ברחוק מקום ומשתמש לאורו, רבא אמר, יאותו ממש. וכמה? אמר עולא, כדי שיכיר בין איסור לפונדיון, חזקי' אמר, כדי שיכיר בין מטבע של טברי' למטבע של צפורי, עיי"ש.

ועיין בב"ח הנ"ל (או"ח סי' רח"צ) דאיתא שם: וכתב הרא"ש בפרק אלו דברים דברכה זו אינה אלא לזכר בעלמא שנברא האור במוצאי שבת, דאי משום הנאת האור מברך, ה' צריך [לברך] בכל פעם כשהנהיג מן האור, עכ"ל, ומביאו בית יוסף, ואם תאמר, היא גופא קשיא, למה לא תיקנו לברך על האור בכל פעם ופעם שנהנה ממנו כמו שתקנו בשאר הנאות משום דאסור ליהנות מהעולם הזה בלא ברכה (ברכות לה.). תירצו בתוס' פרק מקום שנהגו (פסחים דף נג: סוד"ה אין) דלא תיקנו אלא כשגופו נהנה, אבל שאר הנאה - לא. ואע"ג דמברכין על אור השמש בכל יום, היינו משום שמתחדש בכל יום [פ' והוא כברכת השבח, כשם שמברכים על שאר מעשה בראשית שמברכים לפרקים, ותקנוהו במוצאי שבת לזכר האור שנברא באותה שעה, ומשום שהוא דבר המתחדש, שהרי בשבת נפסק הנאתו מעט (עיין בריטב"א שם)].

ולפ"ז יוצא לדעת התוס' (והריטב"א, והר"ן ורבינו דוד) דעל האור לא ה' ראוי כלל לברך ברכת הנהנין כיון שאינו נכנס לגוף, וברכתו במוצאי שבת אינו אלא ברכת השבח כברכת יוצר המאורות וכשאר ברכות מעשה בראשית שמברכים לפרקים, ותקנוהו במוצאי שבת לזכר האור שנברא באותה שעה, ומשום שהוא דבר המתחדש, שהרי בשבת נפסק הנאתו מעט.

ועיין בס' אבני סופר (עמ' שני"ב) שמלקט שיטות הראשונים אודות לאיזה סוג ברכות מתייחסת ברכת הנר, וכותב: אולם הכליבו (סי' מ"א) והאורחות חיים (הל' הבדלה אות ט"ז) כתבו דלכן מברכים על האור במוצאי שבת לפי שהי' תחילת בריאתו במוצאי שבת, ועוד, שהי' נאסר בכל יום השבת ועכשיו הותר. ולדעתם, ברכת הנר היא ברכת הנהנין, ומה שאין מברכים עליו בכל פעם, מפני שהוא נפטר בברכת מוצאי שבת הואיל ואין אדם מסיח דעתו ממנו דומיא דחנות של בושם לעיל (סי' רי"ז סע"א) דאם דעתו לחזור, אינו מברך אלא פעם אחת.

הכליבו והאו"ח הביאו מה"ר אשר שדעתו ג"כ שברכת הנר היא ברכת הנהנין, ובאמת הנאת האור ה' ראוי לברך עליה כעל שאר ברכות הנהנין, אלא דס"ל דברכת יוצר המאורות פוטרנו, ומה שמברכים עליו במוצאי שבת הוא לזכר האור שנברא באותה שעה. וצריכים לומר בדעת הכליבו, האו"ח, וה"ר אשר דהנאת האור, אע"פ שאינה נכנסת לגוף, מ"מ לרוב חשיבותו ותועלתו לחיי האדם, ראוי לברך עליו ברכת הנהנין.

והנה, יש כמה נפקא מינות בין ברכות שהן מסוג ברכות הנהנין ובין ברכות שהן מסוג ברכות השבח: א) בברכות הנהנין, הברכה קודמת להנאה, ובברכות השבח, בתחילה הוא רואה את מה שיאמר הברכה עליו, ואח"כ מברך ברכת השבח [כמו בברכות ברק, רעמים וקשת וכו']. ב) בברכות הנהנין, מי שכבר בירך אינו יכול לברך עוד להוציא אחרים [עיין שעי"ת (סי' רח"צ ס"ק ט"ו) דמי שכבר בירך בורא מאורי האש יכול לחזור ולברך להוציא בני ביתו משום דאין עיקרו להנאה אלא למצוה, עיי"ש]. ג) בברכות הנהנין אסור ליהנות קודם הברכה. ד) בברכות הנהנין כדי שאחד יוציא אחרים כולם צריכים להיות מסובין או יושבין [עיין פמ"ג (סי' רי"ג א"א סק"א) שכתב דברכות השבח אין צריך הסיבה או ישיבה. וכתב כן כדי לתרץ קושיא זו גופא שהקשה המג"א מברכת הנר, איך אחד מוציא את כולם בלא הסיבה. ותירץ דשאני ברכת הנר שאינה ברכת הנהנין אלא ברכת השבח, ובברכת השבח אין צריך הסיבה כלל, ורק בברכות הנהנין בעינן צירוף ע"י הסיבה].

למעשה, כיצד יש לנהוג בנוגע לברכת בורא מאורי האש בהבדלה?

בספר 'וביום השבת' (סי' מ' סע' י"ב) איתא: וברכת הנר שבמוצאי שבת היא ברכת השבח ולא ברכת הנהנין [זכר לאש שאדם הראשון הוציא במוצאי שבת], ולכן יש לראות בצפרניים ואח"כ לברך על הנר, וכמו שכתוב בשו"ע (סי' רח"צ סע' ד'): אין מברכין על הנר עד שיאותרו לאורו, וכן נפסק להלכה (פרישה סי' רצ"ו, ט"ז סי' רח"צ סק"ב, פמ"ג סי' רצ"ו מ"ז סק"ו). וכן פסק המ"ב (סי' רצ"ו ס"ק ל"א) שקודם יראה בצפרנים ויהנה מן הנר ואח"כ יברך.

ויש שכתבו לברך ואח"כ ליהנות מהנר, ודעתם שברכה זו היא ברכת הנהנין (שו"ע הרב סי' רצ"ו ס"ק ט"ז, וקיצור שו"ע). ולדעתם, אפשר שיש להחמיר שלא ליהנות מאור נר קודם ברכת בורא מאורי האש. ועיין בפמ"ג (סי' רח"צ מש"ז סק"ב) דלהשבלי הלקט יהנה אחרי הברכה. אך למעשה פסק הפמ"ג (סי' רצ"ו מש"ז סק"ו) שיהנה מהנר קודם הברכה.

ועיין בחזון איש (או"ח סי' ל"ה סק"ז) שכתב דברכת הנר היא כברכת הנהנין דמי שכבר יצא אינו יכול להוציא את חבירו.

ובס' לקראת שבת (ח"ב פל"ג הערה 49 אות ה') איתא: וכן בספר בירורי הלכה מביא שמרן החזו"א זצ"ל הי' מברך לפני ההבטה בצפרנים, ושאלו אותו, והרי זה ברכת השבח והשיב, מנהג אבא בידי ולא אשנה. גם מהרי"ח זוננפלד זצ"ל בשו"ת שלמת חיים (סי' ר"פ) כתב שראוי לגמור הברכה ואח"כ להסתכל. וכן הוא בשו"ת רב פעלים (ח"ב סי' י"ד בסופו), וז"ל: ברכת מאורי האש, אע"ג דלכתחילה צריך לברך קודם שיהנה, עם כל זה אם שכח ולא בירך קודם, אע"ג שגמר כל

הנאותיו באור הנר, שכבר אכל ולמד ועשה כל צרכיו, עם כל זה, כיון שעדיין ליל מוצאי שבת קודש - יברך ויראה בצפרניו, דבדיעבד כל מוצאי ש"ק זמני, עכ"ל. ובס' וביום השבת הנ"ל מובא שיש שאמרו שיש ליהנות מן האור לפני הברכה וגם אח"כ. ובהערה מ"ב איתא: כן נהג הקהילת יעקב זצ"ל, וכן שמעתי מהגר"ח קניבסקי (שליט"א) [זצ"ל].

ועיין בשמירת שבת כהלכתה (פס"א סע' ל"ה).

ועיין בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ה סי' ט') שנשאל אם יש להסתכל בצפרניים קודם ברכת בורא מאורי האש, משום דהויא ברכת השבח. והשיב, דהעיקר כמנהג העולם, לברך תחלה ואח"כ להסתכל בצפרניים, ומפורש כן בסידור היעב"ץ ובסידור הגר"א. והטעם, דאפי' שאינו ברכת הנהנין, כיון דעכ"פ אין מברכין על הנר עד שיאותרו לאורו, ופרש"י שיהיו נהנים ממנו, לכן הוא כברכה גם על ההנאה, שצריך שתהא הברכה לפני ההנאה. משום דהלכה כרבא (נג): דיאותו ממש, וכעולא וחזקיה שצריך הנאה גדולה (עיין בדה"ח אות כ'), ולא שהוא מידה על גודל האור ושיעור הקורבה להאור. ותמוה מאד מה שכתב המשנ"ב (סי' רצ"ו ס"ק ל"א) ורואה הצפרניים ומברך בורא מאורי האש, דזה דלא כהגר"א והיעב"ץ. ואף דאי' כן בפמ"ג (מש"ז סי' רח"צ סק"ב), הא כתב זה רק לטעם הש"ל שהביא הט"ז, ולא משמע כלל שפוסק הכי. ואדרבה משמע שהוא חידוש לטעם זה, ולא לדינא, מדלא כתב הפמ"ג "ולכן כיון שהביא הט"ז טעם הש"ל יש לברך אחר שכבר נהנה". אבל אף אם היה המ"ב סובר שהפמ"ג סובר כן להלכה, נמי לא הי"ל לפסוק כן, שהוא נגד דעת הגר"א והיעב"ץ, וצ"ע. עכ"פ מנהגינו לברך תחילה ואח"כ להסתכל בצפרניים, הוא כפי הדין. עכ"ד.

לז"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לז"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לז"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

TORAH LODAAS

PARSHIYOS VAYAKHEL- PEKUDEI
© COPYRIGHT 2023
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

“ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם” (לה:א)

“And Moshe gathered the entire congregation of Israel and said to them: These are the things that Hashem has commanded us to do.”

The *Ha'derash V'ha'iyun* noted that peace and unity among Jews are significant only when they are utilized to strengthen the observance of Torah. Chazal tell us that peace was given only to the righteous; not to evil people - for only the righteous who use it constructively are worthy of it. (ילקוט פרשת נשא)

It is for this reason that, as soon as Moshe gathered Klal Yisroel, he immediately informed them that their show of unity is important only if they bear in mind that its purpose is to hear what Hashem has commanded them.

“ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהי' לכם קודש” (לה:ב)
“Six days shall you work, and the seventh day shall be holy to you ...”

There was a certain merchant in Radin who was consistently tardy in accepting Shabbos, and began working very early on *Motza'ei Shabbos*.

The *Chofetz Chaim, ZTL'*, once rebuked him for his practice and told him: “Your conduct reminds me of the ignorant farmer who was selling sacks of grain to a merchant in the city. Since the farmer was illiterate, he could not write down how many sacks he was unloading in the merchant's warehouse. Therefore, he suggested that as he unloaded each sack, the merchant should place one copper Kopek in a bowl. The merchant agreed.

“After a while, when the plate began filling up with Kopeks, the farmer could not control himself. As soon as the merchant would turn his head, the farmer would steal a handful of Kopeks and place them in his pocket. The merchant realized what was happening, but said nothing, because he knew that for every Kopek that was missing from the plate, the farmer would lose payment for one sack of grain.

“The same is true in this case,” concluded the *Chofetz Chaim*. “Hashem has given us a wonderful treasure - the

Shabbos. For every minute that we observe Shabbos we receive Brachos throughout the entire week. By stealing time from Shabbos, you are causing yourself an immeasurable loss.”

“אלה פקודי המשכן” (לח:כא)

“This is the accounting of the *Mishkan* ...”

According to the Ramban, when Moshe gave Betzalel all of the materials needed for the *Mishkan*, he gave them with precise measurements of their amounts and weights.

Hagaon Rav Yerucham Levovitz, ZTL', the *Mirror Mashgiach*, noted that Moshe did not give the materials to an ordinary person. Rather, he gave them to Betzalel who was renowned for his wisdom and piety. If so, why was it necessary to act as though the people did not trust him - taking an exact accounting of what they gave him so that it could be ascertained if anything was missing after he completed the *Mishkan*?

The answer is that this teaches us how careful one must be with public or charity funds. He must do everything within his power to act in a manner that is completely above suspicion.

“משכן העדות” (לח:כא)

“The *Mishkan* of testimony ...”

The *Malbim* explains that the *Mishkan* bore testimony that all the materials were obtained with complete honesty. The testimony came from the fact that the Divine presence rested on the *Mishkan*. Had there been any lapses in honesty, the *Shechina* would not have descended.

“אלה פקודי המשכן משכן העדות” (לח:כא)

“These are the accountings of the Tabernacle, the Tabernacle of Testimony ...”.

Rashi, quoting Chazal, notes that the repetition of the word *Mishkan* alludes to the two Batei Mikdash that were taken as a collateral for the sins of Bnei Yisroel.

Why were the future destructions of the *Batei Mikdash* alluded to at the time of such great joy - when the *Mishkan* was erected?

The Maharil Diskin, Z'T'L, notes that Yoseif and Binyomin wept over the future destructions of the Mishkan and the Batei Mikdash at the time that they were reunited after 22 years, because during the entire 22 year period of separation they were sad, and the *Shechina* did not rest upon them. It was not until they were reunited and were filled with joy that they were able to achieve the level of prophecy, and it was at that time that the prophecy of the future destructions was revealed to them.

It is possible that, similarly, when the Mishkan was completed and the *Shechina* descended, the prophecy of the future *Churbonos* became known to the people.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

If someone recited *Emes Ve'emuna* for Shacharis, or *Emes V'yatziv* for Ma'ariv, was he *Yotzei*?

The Mishna Berura (66:53) rules that if he didn't say Hashem's Name at the end of the Bracha, he should go back and recite the proper Bracha. If he already said Hashem's Name, he should conclude the Bracha and need not repeat it.

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) Was it permissible to light fires in the *Beis Hamikdash* on Shabbos for purposes of sacrifices?
- 2) Which group of people was the first to contribute to the Mishkan?
- 3) Which donations to the Mishkan were initially rejected?
- 4) How did the *Kiyor* promote marital harmony?
- 5) Which items used in the Mishkan came from the river *Pishon*?
- 6) From where do we know that *Beis Din* cannot execute someone on Shabbos?
- 7) If one plants a seed in the ground on Shabbos and removes it before it has a chance to germinate, is he *Chayov*?
- 8) Why did Moshe originally not wish to accept the mirrors [*Mar'os Hatzov'os*]?
- 9) Why is the word "*Es*" written 42 times in the beginning of Parshas Vayakheil?
- 10) What proportion of the gold that Bnei Yisroel took from Egypt did they donate to the Mishkan?
- 11) When was the Mishkan completed?
- 12) What cataclysmic events ceased once the Mishkan was built?
- 13) If someone is pursuing a *Na'ara Hame'urasa* on Shabbos - is it permitted to kill him, or is this analogous to *Misas Beis Din* which is not permitted on Shabbos?
- 14) When did Moshe bless Bnei Yisroel that they should merit building a *Beis Hamikdash*?
- 15) How is *Shmona Esrei* related to Parshas Pekudei?
- 16) Are *Vayakhel* and *Pekudei* the first two Parshiyos that are sometimes combined and other times read separately?

- 17) When two Parshiyos are read together, the one who receives the fourth Aliya reads part of his Aliya from the first Parsha, and part from the second Parsha (see Taz O.C. 282:1, Sha'arei Ephraim 7:21). In which situation - which occurs nearly every year - does the one who receives Shlishi read from two Parshiyos?

ANSWERS

- 1) It was permissible to light fires on Shabbos in the *Beis Hamikdash* for the purposes of sacrifices (*Mechilta*, Parshas Vayakheil).
- 2) The women who refused to contribute towards the *Eigel* were the first to contribute towards the *Mishkan* (*Shmos Rabba* 48:6).
- 3) The *Mar'os Ha'tzov'os* [mirrors] which were used to fashion the *Kiyor* were originally rejected (see Rashi 38:8. Also see answer #8).
- 4) The waters of the *Sota* which were used to prove the innocence [or guilt] of an accused woman and to permit her to live with her husband [if she was proven innocent] came from the *Kiyor* (*ibid.*).
- 5) According to the Targum Yonoson (35:27), the clouds swept up the stones used for the *Eiphod* and *Choshen* from the river, *Pishon*, and brought them to the wilderness where the *Nesi'im* found them.
- 6) We learn the prohibition of executing a person on Shabbos from the verse, "You shall not burn a fire in all your dwelling places on Shabbos" (*Shmos* 35:3). This verse refers to *Misas Sereifa*, and it is deduced from here that other forms of execution are likewise forbidden on Shabbos (see *Chinuch* 114).
- 7) According to the *Minchas Chinuch* (32; *Moseich Hashabbos* 2), if one places a seed in a place where it can grow, he has violated the prohibition of planting (*Zorei'a*) regardless of whether or not the seed germinates.
- 8) According to Rashi (38:8), because the mirrors had been used for the *Yeitzer Hora*. The *Moshav Zekeinim* offers two reasons: Since the *Kiyor* was made of mirrors, the people would be able to see the *Kohein Godol* when he would go into the *Kodesh Kodoshim*. Another reason: Since the *Kohanim* would wash their hands and feet and bend down in front of the *Kiyor*, if it were made from mirrors, it would appear as though they were bowing down to their reflection.
- 9) To counteract the 42 *Korbonos* that *Balak* brought to help *Bilam* curse Bnei Yisroel (*Lekach Tov* beginning of *Vayakheil*).
- 10) 1/40th (*Midrash Hagadol* on *Shmos* 35:5).
- 11) On the 25th of *Kisleiv* (*Shmos Rabba* 52:2).
- 12) Major floods throughout the world (*Tosafos Hashaleim* 36:6)
- 13) The *Minchas Chinuch* (114:3) writes that the *Mirkeves Hamishna* raises this question but does not reach any conclusion.
- 14) When the Mishkan was completed, Moshe blessed the people that just as they were involved with the building of the Mishkan and Hashem rested His

Shechina on their handiwork, so too, they should merit building a Beis Hamikdash upon which Hashem should rest His Shechina (Tosefta, Menachos 6; Seder Olam Rabba 6).

- 15) According to the Yerushalmi (Brachos 4:3), the eighteen Brachos of Shmona Esrei correspond to the 18 times that it states: "כֹּאשֵׁר צִוָּה ה'" in Parshas Pekudei.
- 16) According to certain customs [in Barcelona, Tunisia and Algeirs - and mentioned by Rabbeinu Bachya and the Sefer Hachinuch (see Machon Yerushalayim Minchas Chinuch, Mitzva 66 and note 1)], under certain calendrical circumstances, Parshas Mishpatim is sometimes read in two installments - the first week is Parshas Mishpatim, and the next week is פרשת אם כסף תלויה.
- 17) On the eighth day of Chanuka, the one who receives the third Aliya reads from Parshas Naso and Parshas

Beha'alos'cha (I know - this was not an entirely fair question).

HAKARAS HATOV

This issue of Torah Lodaas is dedicated by Dr. & Mrs. Leslie Bennett in memory of:

אמי מורתי תמר רייזל בת מרדכי צבי ע"ה
נפטרה כ"ז אדר ב' תשפ"ב

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*